

4. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. Verkhovna Rada Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. St. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>
5. Maliutkyn, V. A. (1976). Orhanyzatsiia vzaymodeistviya podrazdelenyi orhanov vnutrennykh del v osushchestvleny profylaktyky prestuplenyi [The organization of interaction of divisions of law-enforcement bodies in implementation of crime prevention]. Lektsiia № 13 / pod red. H. A. Avanesova. Moskva. : RYO MVD SSSR. 447 p.
6. Orhanizatsiia okhorony publicnogo poriadku. (2019) [The organization of public order] : navchalnyi posibnyk / Andreiev D.V., Bratel S.H., Vanchyk Yu.A., Zolotarova N.I., Kobzar K.P., Korzh Ye.M., Kostyuk V.L., Kudria V.O., Motyl V.I., Radzivon S.M., Sakovskiy A.A., Fedorovska N.V. / za red. Kulikova V.A. Kyiv : FOP Maslakov. 164 p.
7. Plishkin, V. M. (1999). Teoriia upravlinnia orhanamy vnutrishnikh sprav [Theory of management of internal affairs] : pidruchnyk / za zah. red. k.yu.n. Yu. F. Kravchenka. Kyiv : NAVSU. 702 p.
8. Pro zatverdzhennia Poriadku orhanizatsii diialnosti ta vzaiemodii Natsionalnoi hvardii z upovnovazhenymy orhanamy derzhavnoi vlady ta orhanamy mistsevoho samovriaduvannia z prypynennia masovykh zavorushen [On approval of the Procedure for organizing the activities and interaction of the National Guard with authorized state authorities and local governments to stop mass riots] : Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 20 serpnia 2021 r. № 894. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2021-p#Text>
9. Pro Natsionalnu Politsiiu [On the National Police] : Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 580-VIII / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
10. Pro okhoronnu diialnist [On security activities] : Zakon Ukrainy vid 03 lypnia 2020 r. № 4616-VI / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17#Text>
11. Slovnyk ukrainskoi movy. (1981) [Dictionary of the Ukrainian language] : v 11 tt. / AN URSSR. Instytut movoznavstva; za red. I. K. Bilodida. Kyiv : *Naukova dumka*, 1970-1980. 789 p.
12. Cherepenko, O. Ya. (2011). Vzaiemodiiia pidrozdiliv OVS z inshymy sylovymy strukturamy, derzhavnymy ta hromadskymy orhanizatsiiami pry likvidatsii masovykh zavorushen [Interaction of police units with other law enforcement agencies, state and public organizations in the elimination of riots]. *Forum prava*. № 2. P. 957–962. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_2_157.
13. Cherniavskiy, S. S., Hribov, M. L., Korzun, A. S. (2021). Vykorystannia v Ukraini zarubizhnogo dosvidu protydii masovym zavorushenniam [Use in Ukraine of foreign experience in counteracting mass riots]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*. № 1. P. 8-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknus_2021_1_3
14. Shmakov, O. M., Lavnichenko, O. V. (2016). Povnovazhennia subiektiv sfery bezpeky Ukrainy z prypynennia masovykh zavorushen [Powers of the security sector of Ukraine to stop mass riots]. *Chest i zakon*. № 4 (59). P. 26-33.

Стаття надійшла до редакції: 4.05.2021

УДК 351.74

Томіліна Ірина Петрівна,
аспірант кафедри публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНИЙ НАГЛЯД ЯК ВИД ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Наукову статтю присвячено визначенню поняття та змісту адміністративного нагляду Національної поліції України, як превентивної діяльності, виділення його елементів. З метою реалізації поставленого завдання проаналізовано публікації науковців-адміністративістів, які здійснювали досліджували окресленої проблеми. Прідиляється увага аналізу норми чинних законодавчих актів, які направлено на регулювання наглядової діяльності Національної поліції. За результатами дослідження сформовано поняття адміністративного нагляду, як виду превентивної діяльності Національної поліції та виділено його елементи, що визначають умови її реалізації.

Ключові слова: адміністративний нагляд, Національна поліція, превентивна діяльність, наглядова діяльність, правомірна поведінка.

Tomilina I. ADMINISTRATIVE SUPERVISION AS A KIND OF PREVENTIVE ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE

The scientific article is devoted to the definition of the concept and content of administrative supervision of the National Police of Ukraine as a preventive activity, the selection of its elements. In order to implement this task, the publications

Випуск 10. Спецвипуск. 2021

of administrative scientists who researched the outlined problem were analyzed. Attention is paid to the analysis of the norms of the current legislative acts, which are aimed at not regulating the supervisory activities of the National Police. According to the results of the research, the concept of administrative supervision as a type of preventive activity of the National Police is formed and its elements that determine the conditions of its implementation are identified.

Key words: administrative supervision, National Police, preventive activity, supervisory activity, lawful conduct.

Постановка проблеми. Реалізація визначених законом заходів, направлених на забезпечення відповідного стану правопорядку, правосвідомості та законності в межах держави, гарантування дотримання і захисту прав, свобод та інтересів людини і громадянина, є основоположним завданням органів Національної поліції України. Рівень досягнення цього завдання свідчить про ступінь розвитку України, як держави демократичної, соціально орієнтованої, та правової.

Однією з форм реалізації цього завдання виступає адміністративний нагляд, що являє собою один із напрямків превентивної діяльності Національної поліції. Такий вид діяльності поліції завжди привертав ретельну увагу з боку науковців у сфері адміністративного права, які прагнули з'ясувати сутність, складові елементи та завдання адміністративного нагляду. Проте, не зважаючи на високу значущість адміністративного нагляду, як способу попередження правопорушень, належного відображення у нормах Закону України «Про Національну поліцію» його поняття, сутність та завдання не знайшли, що відповідно свідчить про актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Формуванню поняття та змісту адміністративного нагляду у сфері діяльності Національної поліції у своїх наукових працях увагу приділяли такі науковці-адміністративісти, як: Д.М. Бахрах, О.І. Безпалова, Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, І.П. Голосніченко, О.В. Джафарова, С.В. Ківалов, С.А. Комісаров, А.Т. Комзюк, Д.М. Овсянко, Б.В. Россинский, В.В. Сокурєнка, Ю.Н. Старілов, В.А. Троян, Д.П. Цвігун, Х.П. Ярмакі та ін.

Мета статті полягає у формуванні поняття адміністративного нагляду, як виду превентивної діяльності Національної поліції та виділенню його елементів, що визначають умови її реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні на законодавчому рівні врегульовано питання здійснення різних видів нагляду і контролю – прокурорський, державний, при чому деякі науковці висловлюють думку про те, що «нагляд» і «контроль» є поняттями тотожними, направленими на спільні мету і результат, підкріплюючи своє бачення поглядами законодавця та нормами Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V, згідно якого державний нагляд (контроль) - діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища [1].

Національна поліція, як державний орган, що покликаний забезпечити високий рівень правопорядку та законності в державі, функціонує на підставі Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII, норми якого визначають правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України, завдання поліції та регламентує перелік превентивних поліцейських заходів [2]. Проте, його нормами не визначено поняття та зміст адміністративного нагляду, як одного з видів превентивних заходів Національної поліції, що породжує неоднозначність розуміння його сутності та відсутність єдиної наукової думки з цього питання.

На думку деяких науковців, адміністративний нагляд є різновидом державного контролю, що здійснюється владними суб'єктами, полягає в забезпеченні законності, направлений на дотримання спеціальних норм, має систематичний характер, ініціюється владними суб'єктами і супроводжується, за необхідності, застосуванням заходів адміністративного примусу [3, с. 462].

Аналіз Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII свідчить про наявність в цьому законодавчому акті норми, яка визначає одним із превентивних поліцейських заходів перевірку дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб [2]. Детальну регламентацію питання адміністративного нагляду за такими особами покликаний здійснити Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» від 01.12.1994 № 264/94-ВР, у статті 1 якого визначено, що адміністративний нагляд - це система тимчасових примусових профілактичних заходів спостереження і контролю за поведінкою окремих осіб, звільнених з місць позбавлення волі, що здійснюються органами Національної поліції [4].

Даною нормою законодавець суттєво звужує поняття і сферу застосування адміністративного нагляду лише до контролю за правомірністю поведінки осіб, які були звільнені з місць позбавлення волі після відбування покарання.

На думку авторів словника адміністративного права, адміністративний нагляд характеризується як вид діяльності спеціально уповноважених органів виконавчої влади, державних службовців, покликаний забезпечити дотримання, одноманітне застосування та виконання державними, громадськими, іншими

недержавними організаціями та громадянами спеціальних правових норм та загальнообов'язкових правил, встановлених законами та іншими нормативними правовими актами [5, с. 38].

В адміністративному праві сформувався підхід до розуміння адміністративного нагляду як одного із способів забезпечення законності та дисципліни у сфері державному управлінні. Проте, першочергово під адміністративним наглядом розумівся спеціальний вид правоохоронної діяльності низки уповноважених органів державного апарату, який полягає у здійсненні спостереження за виконанням спеціальних правил та вимог, встановлених законами, нормативними актами уряду, відомчими актами, а також самими органами, що здійснюють цей нагляд. Таке розуміння адміністративного нагляду підкреслювало його спеціалізованість як однієї з головних функцій правоохоронних органів.

Радянські науковці у сфері адміністративного права розглядали адміністративний нагляд як основу діяльності органів внутрішніх справ, характеризуючи цей напрямок діяльності як систематичне спостереження органів управління за точним і неухильним виконанням загальнообов'язкових правил із метою запобігання, припинення їх порушень, виявлення і притягнення порушників до відповідальності або застосування до них заходів громадського впливу [6, с. 10].

Як відзначає Д. П. Цвігун, адміністративний нагляд – це самостійна форма контролю, зміст якої єдиний, незалежний від того, якими органами нагляду здійснюється; адміністративний нагляд, подібно прокурорському, не може бути пов'язаний із втручанням у діяльність піднаглядного об'єкта або органу управління, а у випадках, коли таке втручання має місце, нагляд поступається місцем контролю [7, с. 39].

Така позиція дає підстави визначити, що адміністративний нагляд характеризується як динамічне правове явище, яке може трансформуватися залежно від умов, що склалися та мають місце в сучасній правовій державі.

Досліджуючи зміст поняття «адміністративний нагляд» Х.П. Ярмачі наголошує на важливості наявності основоположної ознаки цього виду діяльності державних органів, а саме – відсутність організаційної підпорядкованості у суб'єктів нагляду й піднаглядних об'єктів [8, с. 144].

На відсутності такої підпорядкованості між суб'єктом нагляду та піднаглядним суб'єктом формує своє бачення адміністративного нагляду С.А. Комісаров.

Досліджуючи питання адміністративно-наглядової діяльності поліції, науковець наголошує, що загальний поліцейський нагляд розглядається як різновид правоохоронної діяльності поліцейських органів, яка полягає у спеціально організованому на основі матеріальних та процесуальних норм адміністративного законодавства, нормативних та індивідуальних актів управління, систематичному спостереженні у межах своєї компетенції (головним чином, у публічних місцях) за дотриманням громадянами, посадовими особами та організаціями нормативних правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері публічного порядку та безпеки, з метою виявлення, попередження та припинення їхніх порушень, забезпечення притягнення винних до встановленої законом відповідальності [9, с. 69-70].

Тож адміністративний нагляд можна характеризувати як елемент (інститут) державного механізму, що наділений самостійністю, автономією, певною правовою формою, реалізується національною поліцією, як спеціально уповноваженим правоохоронним органом та сприяє реалізації адміністративно-правових норм, що забезпечують громадський порядок, і як правило має наслідком застосування заходів адміністративного примусу.

На цьому наголошує В.М. Гаращук. На його думку, адміністративний нагляд має за мету не лише попередження протиправних дій, усунення причин і умов, що сприяють правопорушенням, а й застосування заходів адміністративного примусу, в тому числі адміністративної відповідальності в разі виявлення порушень загальнообов'язкових правил [10, с. 42].

На думку колективу авторів, з одного боку, адміністративний нагляд поліції є засобом адміністративного впливу, видом її виконавчо-розпорядчої діяльності, а з іншого, – засобом забезпечення режиму законності в діяльності поліції. Нагляд забезпечує охорону відповідних суспільних відносин і матеріальних цінностей, причому не тільки від правопорушень, але й від протиправних дій і стихійних явищ. Суб'єкти наглядової діяльності зобов'язані піклуватися насамперед про те, щоб не допустити, запобігти настанню шкідливих наслідків, виявити обставини, що можуть бути їх причиною, і вжити певних заходів для усунення виявлених відхилень. Іншими словами, на першому плані – попередження, припинення, щоб не допустити настання шкоди, а на другому – застосування поліцейських заходів для загальної та індивідуальної превенції правопорушень у майбутньому [11, с. 327].

В ході аналізу існуючих наукових поглядів на питання поняття та сутності адміністративного нагляду в цілому, та у сфері діяльності національної поліції зокрема, можна виділити притаманні цьому виду превентивної діяльності елементи, що визначають умови її реалізації.

Першим елементом виступає саме призначення реалізації адміністративного нагляду – забезпечення дотримання правових норм, недопущення настання негативних наслідків від їх недотримання та виявлення обставин, що сприяють правопорушенням.

Другим елементом виступає зовнішня форма провадження адміністративного нагляду – способи і методи реалізації, які забезпечують дотримання режиму правопорядку і не допускають вчинення правопорушень (охорона, регулювання, контроль, дозвіл тощо).

Третій елемент – чітко регламентована нормами права процесуальна форма здійснення

адміністративного нагляду, для забезпечення його правомірності.

Четвертий елемент – досягнутий результат здійснення адміністративного нагляду, який має значення для оцінки достатності застосовуваних способів і методів його реалізації, та рівня профілактики вчинення правопорушень.

П'ятий елемент – недопущення погіршення рівня правосвідомості та правомірності поведінки піднаглядного суб'єкта, та застосування, за необхідності, заходів процесуального примусу.

Висновки. Вищезазначене дає можливість визначити адміністративний нагляд, як вид превентивної діяльності Національної поліції – універсальним напрямом процедурно регламентованої профілактичної діяльності уповноважених підрозділів та посадових осіб поліції, у встановлених законодавством формах, що покликаний забезпечити безперервний вплив на невизначене коло піднаглядних суб'єктів адміністративного нагляду з метою забезпечення належного рівня правопорядку, результатом якої є оцінка правомірності їх поведінки та запобігання можливим негативним наслідкам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Закон України від 05.04.2007 № 877-V. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
2. Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Бахрах Д. Н., Россинский Б. В., Стариков Ю. Н. Административное право: учебник для вузов. 3-е изд., пересмотр. и доп. М.: Норма, 2007. 816 с.
4. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Закон України від 01.12.1994 № 264/94-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 52, ст.455. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Словарь административного права / И. Л. Бачило, Т. М. Гандилов, А. А. Гришковец и др. М.: Прав. культура, 1999.
6. Разаренов Ф.С., Котюргин С.И. Административный надзор советской милиции: учебное пособие. Москва: «Юридическая литература», 1979. 71 с.
7. Цвігун Д. П. Співвідношення контрольної та адміністративно-наглядової діяльності. *Бюлетень з обміну досвідом роботи*. 2002. № 140. С. 37–39.
8. Ярмачі Х. П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні : монографія. Одеса : Юрид. літ., 2006.
9. Комісаров С. А. Адміністративна діяльність Національної поліції України щодо запобігання проступкам у сфері публічного порядку в умовах АТО. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 2 (63). С. 66–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_2_13
10. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002.
11. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; за заг. ред. і передм. В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 432 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2508>

REFERENRES:

1. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoj diialnosti. (2007, April 5). [On the main ambush of the sovereign oversight (control) in the sphere of state activity.] *Zakon Ukrainy № 877-V. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*. № 29, 389. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> [in Ukrainian].
2. Pro Natsionalnu politsiiu. (2015, July 2). [On the National Police]. *Zakon Ukrainy № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, № 40-41, 379. [in Ukrainian]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
3. Bahrah, D. N., & Rossinskiy, B. V., & Starilov Yu. N. (2007)ю *Administrativnoe pravo*. [Administrative law]. *uchebnik dlya vuzov. 3-e izd., peresmotr. i dop.* 816. [in Russian].
4. Pro administratyvnyi nahliad za osobamy, zvilnenymy z mistv pozbavlennia voli. (1994, December 1). [On administrative supervision of persons released from prisons]. *Zakon Ukrainy № 264/94-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, № 52, 455. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
5. Bahrah, D. N., & Rossinskiy, B. V., & Starilov Yu. N. (2007). *Administrativnoe pravo*. [Administrative law]. *uchebnik dlya vuzov. 3-e izd., peresmotr. i dop.* 816. [in Russian].
6. Razarenov, F.S., & Kotyurgin, S.I. (1979). *Administrativnyi nadzor sovetskoy militsii*. [Administrative supervision of the Soviet militia]. *uchebnoe posobie*. Moskva: «Yuridicheskaya literatura». 71. [in Russian].
7. Tsvihun, D. P. (2002). *Spivvidnoshennia kontrolnoi ta administratyvno-nahliadovoi diialnosti*. [The ratio of control and administrative and supervisory activities]. *Biuleten z obminu dosvidom roboty*. № 140. 37–39. [in Ukrainian].
8. Yarmaki, Kh. P. (2006). *Administratyvno-nahliadova diialnist militsii v Ukraini*. [Administrative and supervisory activities of the police in Ukraine]. *Monohrafiia*. [in Ukrainian].
9. Komissarov, S. A. (2018). *Administratyvna diialnist Natsionalnoi politsii Ukrainy shchodo*

zapobihannya prostupkam u sferi publichnoho poriadku v umovakh ATO. [Administrative activities of the National Police of Ukraine to prevent misconduct in the field of public order in the ATO]. *Pravovyi chasopys Donbasu*. № 2 (63). 66–71. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_2_13 [in Ukrainian].

10. Harashchuk, V. M. (2002). *Kontrol ta nahliad u derzhavnomu upravlinni*. [Control and supervision in public administration]. monohrafiia. Kharkiv: Folio, [in Ukrainian].

11. Cokurenko, V.V. (Ed). Bezpalova, O.I. & Dzhafarova, O.V., & Troian, V.A. (2017). *Administrativna diialnist orhaniv politsii Ukrainy*. [Administrativna diialnist orhaniv politsii Ukrainy]. pidruchnyk. MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav. Kharkiv, 432. Retrieved from: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2508> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 7.05.2021

УДК 342.951

Білик Максим Володимирович
e-mail: bilmax3103@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗОКРЕМА В ЧАСТИНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДОСТУПНОСТІ ДО БУДІВЕЛЬ І СПОРУД ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

В 2018 році в Україні затверджено цілу низку державних будівельних норм, що враховують потреби людей з інвалідністю через принципи універсального дизайну та розумне пристосування. Розроблення будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» та ДБН В.2.3-7:2018 «Споруди транспорту. Метрополітени» здійснювалося Міністерством разом із громадськими об'єднаннями, що представляють інтереси людей з інвалідністю. Втім, актуальним на сьогодні залишається питання відповідальності суб'єктів з порушення даних норм.

Відзначимо, що склади адміністративних правопорушень, які передбачають порушення норм містобудування передбачені ст. 96¹ «Порушення законодавства під час планування і забудови територій»; ст. 188⁴² «Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду» Кодексу України про адміністративні правопорушення.

За вчинення даних правопорушень передбачено застосування адміністративного стягнення у вигляді штрафу. Протоколи про адміністративні правопорушення мають право складати: особи, уповноважені на проведення перевірок під час здійснення ними архітектурно-будівельного контролю.

Відзначено, що справи про правопорушення в сфері містобудівної діяльності розглядаються: 1) виконавчими органами з питань державного архітектурно-будівельного контролю сільських, селищних, міських рад; 2) структурними підрозділами з питань державного архітектурно-будівельного контролю Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій; 3) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду.

Здійснивши юридичний аналіз вищезазначених законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, варто акцентувати увагу, на наявності наступних правових прогалин, які ускладнюють, а іноді і унеможливають реалізацію даних норм: 1) відсутній дієвий механізм притягнення до відповідальності, в тому числі шляхом позбавлення сертифікатів проєктантів, архітекторів, експертів, інженерів технічного нагляду тощо призводить до того, що наприклад, техексперти пишуть такі висновки: «оскільки технічних можливостей привести будівлю у відповідність до ДБН немає, то слід вважати її доступною»; 2) відсутній ефективний механізм впливу на власників та орендарів існуючої забудови щодо створення універсального дизайну та розумного пристосування в архітектурі. Неможливість притягнення їх до відповідальності за бар'єрність.

Ключові слова: особа з інвалідністю, містобудування, адміністративна відповідальність, безбар'єрність, маломобільна група.

Білик М. THE FEATURES OF ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR OFFENSES IN THE FIELD OF URBAN PLANNING ACTIVITIES, IN PARTICULAR IN THE PART OF ENSURING CONDITIONS OF ACCESSIBILITY TO BUILDINGS AND STRUCTURES FOR PEOPLE WITH DISABILITIES

In 2018, a number of state building regulations were approved in Ukraine, which take into account the needs of people with disabilities through the principles of universal design and reasonable adaptation. Development of construction standards DBN B.2.2-40:2018 "Inclusiveness of buildings and structures" and DBN B.2.3-7:2018 "Transport structures. Metropolitany" was carried out by the Ministry of Regions together with public associations representing the interests of people with disabilities. However, the question of the subjects' responsibility for violating these norms remains relevant today.

It should be noted that the composition of administrative offenses involving violation of urban planning norms is provided for in Art. 96-1 "Violation of legislation during planning and development of territories"; Art. 188-42 "Failure to comply with legal requirements (prescriptions) of officials of state architectural and construction control and supervision" of the Code of Ukraine on Administrative Offenses.

For the commission of these offenses, an administrative sanction in the form of a fine is provided. Protocols on administrative offenses have the right to draw up: persons authorized to carry out inspections during their implementation of architectural and construction control.

Випуск 10. Спецвипуск. 2021